

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դր. արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դր.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դր.

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսոնաւէր եւ Տնօրէն Անտոն Սափեան,
Կ. Պօլիս, Պապը Ալի հասկէսի բիւ 20
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տր.իր:

ԹԻԻ 119 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 17 ԶՈՐԵԻՇՏԱԲԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրն, Կայ-
սերական Պալատան առաջին քարտու-
ղար Վսեմ. Սիւրէյա փաշայի հրաւի-
րանօք, երկուշաբթի օրն ելլալով պա-
լատը գնաց և երկար տեսակցութիւն
մը ունեցաւ Վսեմ. Սիւրէյեա փաշա-
յի հետ:

Նորին Ամենապատուութիւն Կայս.
պալատէն մեկնելով Բ. Դուռը գնաց
ուր տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ. եկար-
գոսին և Արտաքին գործոց նախարա-
րութեան խորհրդական Վսեմ. Տատ-
եան էֆէնտիի հետ:

Կրօնական ժողովն երէկ ի նիստ
գումարեցաւ ի Պատրիարքաւան ընդ-
ատենապետութեամբ Ամեն. Խորհման
Սրբադանի և զբաղեցաւ հետեւեալ
խնդիրներով:

Ժողովը նկատողութեան առնելով
Զարսանճաքի առաջնորդական տեղա-
պահ Արթ. Սարգիս վարդապետի պաշ-
տօնավարութեան զէմ հասած բոլորը-
ներն, որոշեց պաշտօնանկ ընել զնա:

Նկատողութեան առաւ ճափաւ ազ-
դանոց մէկ գիրն սրով ուսեալ և բա-
նիւն վարդապետ մը կը խնդրէին

իրը հոգեւոր հովիւ և նկատելով որ
այդ տեղն Արարատեան Մայր Աթո-
ռոյ հովուութեան կը վերաբերի, ո-
րոշեց ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրա-
պետին ուշադրութեան յանձնել յիշ-
եալ խնդիրը:

Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ ա-
ւագերէց Տ. Յակոբ քահանայ հրա-
ժարած լինելով իւր պաշտօնէն, նոյն
եկեղեցւոյ քահանայից դասն աւա-
դերեց կարգած էր Տ. Գաբրիէլ քա-
հանայն, ժողովը վաւերացուց այս ընտ-
րութիւնը:

Ժողովն ընթեռնելով քահանայից
դասուն պաշտաման և պարտաւորու-
թեան վերաբերեալ ծրագիրը, վաւե-
րացուց զայն:

Ժողովն զբաղեցաւ նաև այլ և այլ
խնդիրներով:

Ուսումնական Խորհուրդն երէկ
իւր առաջին նիստը կազմելով ի Պատ-
րիարքարան իւր դիւանը կազմեց հե-
տեւեալ կերպիւ:

Տօքթ. Յ. Թիրեաքեան էֆ. Արեւադե-
նչան Փափազեան էֆէնտի Արեւադե-
նչան:

Ուսումնական խորհրդոյ յաջորդ-
նիստը տեղի պիտի ունենայ յառա-
ջիկայ ուրբաթ օր ժամը 5 ին ի Պատ-
րիարքարան:

ԱՆՏՈՆ ՊԷՅ ՄԵՍԵՐԼԵԱՆ

Յետ երկարատեւ հիւանդութեան
կնքեց իւր մահկանացուն Կիւրակի ա-
ռաւօտուն ի հասակի 71 ամաց ի
խոր սուգ թողլով անմխիթար ամու-
սինը, զաւակունքը և համայն Մըսըր-
լեան գերդաստանը: Երկուշաբթի
օրն կատարուեցաւ յուղարկաւորու-
թեան տխուր հանգէսն ժամը հինգին
հանգուցելոյն մարմինը մեծ չքով փո-
խադրուեցաւ Բերա Ս. Աստուածածին
եկեղեցին ուր հոգեհանգստեան պաշ-
տօնը կատարուելէ յետոյ դարձեալ
մեծ չքով Շիշլիի գերեզմանատան մէջ
ամփոփուեցաւ հանգուցելոյն մարմինը:

Յերկնաստ մխիթարութիւն կը
մաղթեմք Հանգուցելոյն ազնուահի-
կողակցին, զաւակացը և ամբողջ Մը-
սըրլեան գերդաստանին:

. . . Խմբագիր ,

Ժեյ-է-վերնագրով ձեր փետրուար 6 թուով դրած յօդուածին համար՝ իրեն մայր առեւանգեալին, իմ խորին շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ. ամենակատարեալ ճշգրտութեամբ բացատրած էիք եղելութիւնն, բացի մի քանի կէտերէ որք չունին այնչափ կարեւորութիւն :

Իսկ գալով Հայ ազգին ցոյց տուած ընդունելութեան, և Ազգ. Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան և տեսչութեան այս առթիւ ի գործ դրած ազգային նախանձախնդրութեան եւ պաշտպանութեան, իմ սրտի անբաւ գոհունակութիւնն յայտնելու ամեն ջանք ի գործ դնելու խոստանալով :

Մնում միշտ շնորհապարտ ու ազգիս բարեացակամ

ՄԱՏԱՄ ՃԵՐԹՈՎԻԶ

ՊՈԼԻՍ ԻԶՄԻՐ ԶԷ

Ստիպեալ եօթնեկի մը չափ հրաժարած էինք թերթիս խմբագրութենէ, երկուշաբթի առաւօտ մինչդեռ գրասեղանիս առջին անցայ, առաջինն աչքիս հանդիպեցաւ Ճէրիտէի-Շարգիյէի անցեալ հինգշաբթի առուր թիւը որուն մէջ հրատարակուած տեսանք Գեր. Մելքիսեղեկ եպիսկոպոս Մուրատեանցի «Դիր շնորհակալութեան» վերնագրով մի ինքնագովութիւնը :

Դեր. Մուրատեան ստիպեալ իզմիրի առաջնորդութենէ հրաժարելէ յետոյ, երկու ամիս ժամանակամիջոցի մէջ ինչեւ անցեր, ինչեւ եղեր է որ մենք չենք իմացեր եղեր :

Ահաւասիկ տեսէք ինչեր է եղեր :

Երբ պաշտօնէն հրաժարելով Պալեօզեան Աստուծոյ և Մարգարէի գերդաստանին նախապետական հիւրասիրութիւնը կը վայելէ եղեր, ամեն օր Հայ ազգի և օտարազգի ազնուասիրտ այցելուք կը պատուեն եղեր զինքը ուրոնց մէջ են եղեր նաև Զմիւռնիոյ կուսակալի, իւր օգնական փաշայի, կառավարութեան քաղաքական և զինւորական բարձր պաշտօնեայք, Յոյն, Լատին և Հրէայ հասարակութեանց հոգեւոր Պետերն և Հռովմէադաւան ու Բողոքական ազգայնոց հովիւներն և այլ ականաւոր անձինք :

— Հսեցի՛նք ապապամ լսեցի՛նք :

— Կեցիք, դեռ չը լմնցուցի, այս այցելուաց մէջ են եղեր Բաբեթի անդամք Զմիւռնիոյ գաւառական և վարչական ժողովոյ ու խորհրդոց, բարեհանգաւ ընտանիքներ իրենց զաւակներով, թոռներով, թոռնորդիներով և խիստ բազմաթիւ ազնիւ ազգայիններ, ծերունիներէն սկսեալ մինչև պատանիներ, օրօրոցի երախաներ, որբեր, որբուայրիներ :

— Շունչ առ մարդ Աստուծոյ :

— Աստիք բուն իւր խօսքերն է, մենք մեզնէ չենք հնարած, ասկէ զատ յիշեալ այցելութիւններն բարձրաբարբառ կը վկայեն եղեր թէ Իզմիրցի ազնիւ Հայն կը յարգէ և կը սիրէ եղեր զինքն (մուրատեանցն) ի սրտէ :

— Եթէ իրապէս Իզմիրցիք զինքը կը սիրէին և ինքն ալ զիրենք կը սիրէ եղեր պատճառն ինչ էր որ ստիպուեցաւ հրաժարական տալու :

— Զարմանալի հարցում, ատի ես գիտեմ. ես միայն իւր խօսքերն կընդօրինակեմ. օրինակի համար, բաժանման պահուն նշմարել է թէ՛ արդարեւ կը բաժնուի այնպիսի հոգեւոր զաւակներէ, որոց սիրտը անբաժան կը մնայ եղեր իւրմէ և թէ իւր անուան յիշատակութիւնը դադրելէ ըզլընի իսկ երկա՛ր տարիներ տալաւին սերնդէ ի սերունդ պիտի յիշուի եղեր թէ՛ արդարեւ Զմիւռնի ունեցած է մի առաջնորդ, որ ի բոլոր սրտէ սիրած է իւր ազգն ու եկեղեցին, բարձրացած է ազգին պատիւն՝ ազգային նորանոր և նշանաւոր հաստատութեամբք :

Բայց կատակը մէկգի, քիչ մ'ալ լրջօրէն խօսինք. Գեր. Մուրատեանց ինքզինքը որչափ որ կուզէ կրնայ դովել բայց՝ Ազգային մեծ բարերար Վրսեմ. ՍՊԱՐԹԱԼԵԱՆԾ անմահ բարեգործութիւնքը ի զուր իւրացնելու թող չենէ, ատի ոչ ոք կը կըլլէ :

Ուրիշ ազգասէր բարերարաց մեծագործութիւններով փքսնալ և Վրսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Սպարթալեանի դէմ՝ գերեզմանէն անգին ալ իւր սեւ առեւելութիւնը տածելով, ընդհանուր ազգին ողբացած բարերարին նկատմամբ տեսէք ինչեր կըսէ տասնից վարժապետաց ընտրեալը :

«Այսպէս ահա՛ հրապարակային

«շնորհակալութիւնս յայտնելէ զինի, «կը յայտնեմ նաև թէ՛ կատարեալ ու «քաղաքութիւն ունիմ, որ արդարու «թեան ու ճշմարտութեան պաշտպան «Աստուծոյ՝ խիստ Կարճ ժամանակի մէջ «ցոյց տուաւ թէ՛ սեւաթոյր կըքերն «անզօր են սեւաքօղել ճշմարտութիւն «ներն ու արդարութիւնն, ինչպէս որ «թանձրամած ամպերն անզօր են ընդ «երկար ծածկել լուսատու արեգակն : «Կըգան ամպեր, կերթան ամպեր, «բայց արեգակն ու ճշմարտութիւն «միշտ նոյն կը մնան : »

Իսկ այս տեսակ սրտի տէր եկեղեցական մը՝ եթէ նախախնամութեան մատը չըլլար, քիչ մնաց ընդհանուր Հայոց Կաթողիկոս պիտի ըլլար :

Դեր. Մուրատեանցի յիշեալ ինքնագովական յայտարարութենէն սա կը հասկցուի որ Իզմիրի մէջ գործած ազգասիրական էմբլէները հոս ալ շարունակելու միտք ունի, սակայն ինչպէս որ վերն ըսինք, Պոլիսն Իզմիրի չը նշմանիր, հոս դիւրութեամբ խաղ չը խաղցուիր մանաւանդ փառասիրական խաղեր, ուստի խոնարհաբար կը խըրատենք զինքը որ հանդարտ կենայ ի Դըրզլ-Թօփրաք Դատըգիւղ յօթեւանն իւր :

ՆՈՐ ԳԵՏՆՈՒՂԻՆ

Հիւսիսային և արեւմտեան Եւրոպայ առաջ այնպէս իսպառ անջատուած էին Իտալիայէ Ալպեան լեռանց ահագին պատուարաւ, որ բազմաթիւ մարդոց այս պատուարէն անցնելը, որպիսի էր Աննիբալայ եւ Նաբոլէոն Պոնաբարդի պատերազմաց ժամանակ, կըլլար կարի նշանաւոր եւ յիշատակաց արժանի դէպք : Հռոմայեցիք հուսկ յետոյ բացած ըլլալով պողոտայ մը Ալպեանց վրայէն, ցնծութեամբ նուիրագործեցին զայն Արամազդայ Պեննինոսի, եւ կանգնեցին տաճար Ալպեանց գագաթը : Հոն ուր յիշեալ մեհեանը կանգնուած էր. յետոյ կառուցուեցաւ Սրբոյն Բերնարդինի հուշակաւոր վանքը, բայց Հռոմայեցւոց բացած պողոտայէն այժմ միայն ջորիներով կարելի է անցնել : Սէփիթիմը ուրիշ անցք մի էր որմէ յաճախ կ'անցնէին Հռոմայեցիք, բայց այժմ միայն ոտքով քալելու ճամբայ մը կայ հոն : Հոյա-

կապ կառուցողները որ դարուս սկիզբները շինուեցան Ալպեանց վրայ, աւելի բանուկ էին քան այն ճամբաները որ ծանօթ էին Հռոմայեցւոյ, և որոց նշանաւորագոյնն է Սբ. Կոթարիներ, Նարոլէոն շինեց երկու մեծ պողոտաներ Սէնի լերան եւ Սիմփլոն անցից վրայ, որոց մին է Գաղղիոյ եւ իտալիոյ մէջտեղ. և երկրորդը՝ Զուիցերիոյ եւ իտալիոյ մէջտեղ:

Բայց միջադէպին կառուցիք, այնպիսի դարու մը մէջ երբ Եւրոպա ծածկուած է երկաթուղիներով չէին պատասխաներ վաճառականութեան պահանջմանց եւ պիտոյից: Ի Զուիցերի, Ալպեանց հիւսիսակողմը երկաթուղիք խիտ առ խիտ իրար կը կտրեն, բայց երկիրը ինքնին է անել ճանապարհ որմէ ոչ ոք կրնայ դուրս ելլել:

Գաղղիա, Սուէզի Զրանցը բացող երկիրը, տեսաւ երկաթուղեաց հարկը հասնելու համար իտալիոյ թերակղզին, ուր Արեւելքի ապրանքները կարելի ըլլայ փոխադրել ջրանցէն եկող շոգենաւուց միջոցաւ: Բայց երկաթուղին կարելի էր շինուիլ՝ Ալպեանց ներքեւէն բացուելով մեծ գետնուղի մը: Գործն էր յայտ սոսկալի՝ բայց հուսկ ուրեմն շինուեցաւ Գաղղիացի ձեռներէց ընկերութենէ մը, ժողովրդային հանգանակութեամբ. եւ յամին 1871 բացուեցաւ Սէնի լերան ներքեւի գետնուղին քառասուն հազար իննուսուն երկու ոտք երկայնութեամբ, եւ որոյ բարձրագոյն մասը կեղծ ծովուն երեսէն չորս հազար երեք հարիւր ութսուն ոտք: Այս էր Միջերկրականի մեծ անցից մօտագոյնին մէջ, եւ ներքնուղին Արեւելից ու իտալիոյ վաճառքները կը բերէր Գաղղիոյ գիրկը բաց անոնցմէ որ կ'անցնէին Աւստրիայէ:

Այս եղաւ Գերմանիոյ գրգռու ձեռնարկելու պեղել մեծ գետնուղի մը իբրեւ ճամբայ իտալիա երթեւեկելու: Գերմանացիք իտալիոյ և Զուիցերիոյ հետ միաբանեցան շինել աւելի մեծ գետնուղի մը Ս. Կոթար անցքին ներքեւէն, և Սէնի լերան ճամբուն բացուելէն տասնումէկ տարի ետքը բացուեցաւ Սբ. Կոթարի գետնուղին, աշխարհի ոքանչելիքը: Այն է մեծ խոռոչ մը գրեթէ տասը մղոն երկայնութեամբ Ալպեանց գլխաւոր շղթաներէն միոյն ապառաժին մէջէն բացուած,

Սբ. Կոթարի գետնուղին յաջողութեամբ պսակեց Գերմանացւոց յոյսը: Սուէզի Զրանցէն եկող ապրանաց մեծագոյն մասը զոր Միջերկրականի շոգենաւը կը թողուն իտալիոյ մօտագոյն նաւահանգիստը, կը տարուէր երկաթուղեաւ Կեդրոնական Եւրոպա կարճագոյն ճամբով, և այս կարճագոյն ճամբան այժմ է Սբ. Կոթարի գետնուղոյն մէջէն:

Գաղղիացիք հիմայ հարկ կղզան աւելի կարճ ճամբայ մը բանալ Եւրոպայի համար, եթէ կը յուսան ձեռք բերել այս հարուստ տուր և առք, և արդէն սկսած են գործին: Սբ. Կոթարի և Սէնի լերան մէջտեղ կայ ուրիշ անցք մը, այն է Սիմփլոն, որ աւելի կարճ ճամբայ մը պիտի ընծայէ քան միւսներէն որ և իցէ մին: Նախ Գաղղիացիք էին որ զառաջինն շոգեկառք ղրկեցին Ալպեանց գետնուղիէն, և անոնք չեն ուզեր լքանել մրցումն այդ մասին:

Թէպէտ այժմ կրնայ մեծ գետնուղի մը պեղուիլ անկէ առաջ պեղուածներէն աւելի աժան, շնորհիւ ստացուած փորձառութեանց, Սիմփլոն գետնուղին պիտի կարենայ շինուիլ առողական տասնութ միլիոն տոլար ծախիւք: Այս գումարին մէկ երրորդը ստորագրած են իտալիոյ և Զուիցերիոյ կառավարութիւնք, և այն դաւառք և նահանգ որ ունին շահ գործին մէջ, և քնացած մասը՝ Փարիզու գրամատեարք: Կարգադրութիւնք աւարտած են, և կացինի առաջին հարուածը շուտով պիտի տրուի:

Երբ աւարտի Սիմփլոն գետնուղոյն շինութիւնը, երկու մեծ աղգաց, Գաղղիոյ և Գերմանիոյ, մէջտեղ այս խաղաղական մրցումը պիտի խորամուխ ըլլայ Ալպեան մէջ երեք մեծ երկաթուղեք, որոց միջոցաւ աշխարհիս բոլոր վաճառականութիւնը կրնայ ի գործ դրուիլ, ուր ներկայ դարուս սկիզբը չէր գտնուեր մինչեւ իսկ միջազգային կառուղի մը: Ինչպէս երջանիկ կըլլար աշխարհ եթէ աղգաց առ միմեանս նախանձը չտար անոնց ընել ուրիշ մրցում բայց եթէ առեւտրական և ճարտարուեստ ձեռնարկութեանց:

Հետեւեալ զուարճալի առակն Զմիւռնիայէն ղրկուած է մեզ ի հրատարակութիւն, նոյն երկրի ժողովրդային բարբառով:

ՄՈՒԿԵՐՈՒ ՔՕՆՔՕՐՕՋԸ

Ճռան բխտան անունով

Մէկ կատու կար ատենով

Ծուն ու կարկուտ կը թափէր

Ամէն մուկերուն կլխուն:

Որ արթըն հիշ մէկ մուկ չէր երեար մէյտանը

Նէ քիւէրը, նէ մաղաղան, նէ տախարը, նէ թափանը:

Օղջ մընացած մուկերն ալ իրենց ծակերը քաշուած

Ղասափէթով քաղցած ծարու, սեպէ սաղ ալ չէին, մեռած:

Անոնց համար Ճռան բխտան, կատու չէր, եռմարձախ էր:

Կաղան մը օր՝ Ասուած պոհէ, սադու յեղին ալ պէթէր:

Հէլէ մէկ օր Ճռան կերթայ թաւանէ թաւան,

Մէկէն ի մէկ մուկերը կը ժողվբաւին մէկտեղ կուգան:

Սինադօսի քոնքօրօղի կը նստին

Որ ապանին ճար մը կըտնին:

Անոնց մէջէն էն ծեր մուկը, պաղըն կըսէ ուստապաղըն

Հէմ մուկերուն էն խելօքը, սամքի Բէհլիւլին լըմանը

Կեղծ կըսէ «Ո՛վ սիրելի մուկ ժողովուրդ «Ի՛նչ ալ ըսէք, ի՛նչ ալ ընէք, պօշ

պօշ խօսք ու խորհուրդ, «Տուք ան Ճռանին պողպատէն ճընկըրտախ մը պէտք է կախէք:

«Անանկ քի անգգամը տեղէն ցտտկածին պէս տուր լըսէք:

«Ու ամէն մէկդ ծեր ծաղը փփիշմիշ լլլիք խալսիք:

«Ասկէց պաշխա մէկ ճար չը կայ, աղէկ կիտցիք:

Աս խորհուրդդ պինդ աղքէկ է, պրավօ՛ ըսին մեր մուկերը:

Սամքիմ ասանկ խօլայ եօլով խալըսին էր ումուտները:

Կործը մընաց չընկըրտախը կախելուն է՛յ վով անոր սիրտ պիտի ընէր, ըսէ հայիմ:

Մէջերնէն էն կտրիճ մուկին

Գովի մուկերը մըշտեցին:

«Ո՛ւհ, ըտաւ, զահէր խեւ իմ ի՛նչ իմ էլնէմ ասանկ վախը պանի ծեռք զար-

նիմ:

Ան մեկալն ալ «ատ իմ պանս չէ» ճը-
վաց
Մէկ պաշխաստն ալ, «պէ տտամ, ինծ-
մէն վազէկէք» ըսաւ:
Անգիւնէն կէնճ մուկին մէկը ճաճախ
պատճախ էլաւ մէյտան
Խեղանի էր — ինչ կըսես տուն — Պաղ-
տասարին պէս ճարտասան
Ծեռքն երկնցուց, «տուք ո՞վ մուկեր
ձեր ատ վախը
«Մէկտի սըրէք. ամօթ չէ՞ մի, ես կը
կախեմ ճընկըրտախը,
«էկէր ծեղմէ մէկը սըխը պընէ անոր
կլօխ ու ճանկը. »
Աս լաֆերը քի լսեցին աճապ ինչ ը-
րին մուկերը
— Ինչ պիտ' ընեն —
Այ հայեցան քի ճար չը կայ .
Պաղտասարը քիթը կախեց իջաւ քիւ-
բին վրայէն
Մէկալ մուկերն ալ մէկիկ մէկիկ ցըր-
ուեցան քահաճայն խընդալէն:
Ասոր նման քանի քանի ժողովներ
գիշեր ցորէկ կը ժողովուին
եւ խեղք խեղքի վրայ մենձ մենձ պա-
ներ կը ջարդուին
Ամա սըրան կործի գայնէ ամենքն ալ
ետ կը փախին:
Վ. ՀՈՒԿ

ԸՌՆՏԻԿ ՏՈՒՏՈՒՅԻ

ԵՐԱՋԻՆ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

(116 ԹԻԼԷՆ)

Ընթերցողք եթէ կը յիշեն, Տօք-
թէօրը Ընտրիկ տուտուին՝ դեղագիրը
Սամիկ աղային շինել կու տամ ըսե-
լուն՝ առարկած էր թէ՛ տուն գիտես
ամա, անոր համար եաղնընթիւններ
կընէ կոր տէյի լսեցինք, կեղայ Սան-
թօնինի տեղ Սթրիքին կու տայ ետ-
քը պէլայի կը հանդիպինք:

Այս խօսքը Ընտրիկ տուտուին
ուշը գրաւեց եւ իւր Համբիկ որդւոյն
հետ Գիւլիւքեան եղբարց դեղարանէն
մեկնելով ուղղակի Պալի-բաշայի դե-
ղարանը գնաց:

— Բարեւ ձեզ, հրամանքնիդ հա-
լիս անհոգիքի գինի ունիք:

— Մեր ըովը աղէկ տեսակ Պօրտոյ
կայ, Պուրկօնեը կայ, Շապլին կայ...:

— Սախըն հա՛, շապլը չեմ ուզեր,
հալիս սանդուրին կուզեմ, տօքթօրը

րէչէթան կրեց տէ տէֆա տէֆա թէն.
պիհ ըրաւ օր կէնէ եաղնըն պան մը
չընէ տէյի:

— Ատ րէչէթան ինծի տուր նայիմ:
Ընտրիկ տուտուն դեղագիրը գե.
ղագործին տուաւ որ կարդալով գոչեց.

— Սա նայէ, քիչ մնաց եաղնըն մը
տահա պիտի ընէի հոս Սանթօնին գը-
րեր է, դուն ինձմէ սանթօնին գինի
կուզես կոր:

— Ես սանթօնինը մանտօնինը կի-
տեմ եալրուս, հէքիմը խաթ պէ խաթ
թէնպիհ ըրաւ քի, զուրցէ օր չեղէ
եաղնընթիւն մը ընէ տէյի:

— Հիմայ րէչէթան չը կարդայի
նէ կէնէ եաղնընթիւն պիտի ըլլար
նաֆիլէ գլօխս պէլայի պիտի հանդի-
պէր . . . :

— Աման տունալ, ատոր պէլա՞ն
ինչ պիտի ըլլայ:

— Ինչ պիտի ըլլայ մի՞ . . . պղտիկ
եաղնընթիւն մը ընենք նէ մարդ կը
մեռնի, անկէ մարդը տավայի կը քա-
չեն խապա՞ր ես:

— Պիւթիւն լախըրտը՝ . . . մեռնողը
զայէր տավայ կրնայ ընել:

— Ես երկար խօսելու ժամանակ
չունիմ, րէչէթան շնել պիտի տա՞ս:

— Գա հապա, ամա անանկ բէք
սուղ պան չըլլայ:

— Ութը զուրուշ պիտի տաս:

— Վույ մարիկ աս ինչէնի՞ սղու-
թիւն, աս ասիւս հիւնտնալու ալչի-
գար:

— Պաշխա էգաճիի տանիս նէ տա-
սն և վեց զուրուշէն վար չեն շներ աս
րէչէթան:

— Հայտէ եալրուս երեք խու-
րուշ տամ տէ եկոյ չէ մըսէր չնէ:

— Բարա մը վար չըլլար, մենք
հոս մէկ խօսք կընենք ըսելով դեղա-
գիրը տրապիզին վրայ դրաւ:

— Անէ օր ատ կինէն վար չըլլար
կըսես կոր նէ, ինչ ընեմ խայիլէմ տամ
ամա, գուզում աղաս վրաս հազըրու-
րութիւն չունիմ. ախ կլխուս եկածը
մէյմը կիտնայի, կիւղէլիմ շըմէնտու-
րայի թուղթ մը ունէի, ճէպէս ձը-
գերեմ մի՛, եա չէնէ կողցա՞ն մի, ինչ
կիտնամ որուն մեղքը առնեմ, ալ պան
չեմ ըսեր ովալօր կողցաւ նէ իշալլահ
օր ճիտը տակը կը մնայ. ինչէնէ հի-
մայ ատ րէչէթան չնէ տէ, ինչ կընեմ
չեմ ընեմ բարան շաքտու մէջ Համբի-
կիս հետ կը խաւրեմ քեզի:

— Ապառիկը բոլորովին վերցու-
ցած եմ:

— Վառվառիկը՞ ով է:

— Վառվառիկի լախըրտը ընող չի
կայ, տիւղճէ վերէսիյէն վերուցինք,
հիմայ որի՞ իլաճ շնենք նէ բարան բէ-
չին կառնենք կոր:

— Բէչին բարա տուողը հիչ հի-
ւանդ կըլլա՞յ զայէր:

— Արթըխ չիյտեմ, դուն սա րէ-
չէթան առ տէ պաշխասիին շինել տուր
Ընտրիկ տուտուն դեղագիրն առ-
նելով, սրտաբեկ դուրս ելաւ դեղա-
րանէն և որդւոյն Համբիկին հետ ճա-
րահատ հասան տուններին:

— Գուզում Համբիկ, տա մանղա-
լը հետդ վեր պեր, կլօխս պոնեը է
խահվէ մը խմեմ:

— Բերեմ մարիկ, գա ասօրուան
թէրսութիւնը արթըխ . . . :

— Հա՛ տղայ հա՛ . . . գա ամա ո՞-
րին երեսը նայեցանք աս առտու . . .
աման սա ֆիստանս մէյմը հանեմ,
մարելիքներ կու գայ կոր վրաս:

Ընտրիկ տուտուն շըջադգեստին
մէջքի կապը քակելով, շըջադգեստն
հանեց, կամ աւելի ճիշդն ըսելու
համար, մէջէն ելաւ. ծրարը որ կու-
րուսած կամ գողցուցած կը կարծէր
շըջադգեստին ծալքերէն միոյն մէջ մը-
նացած էր, երբ Ընտրիկ տուտուն հա-
նուեցաւ ծրարը գետին գլորեցաւ:

Այ ընթերցողաց կը թողունք ե-
րեւակայել Ընտրիկ տուտուն ուրա-
խութիւնը:

— Համբիկ, վազէ աշվընիս լուս շը-
մէնտուրան կտնուեցաւ:

— Գա մարիկ, ո՞ւրկէ կտնուեցաւ:

— Ճէպս է եղեր:

— Ճէպդ է եղեր, հապա ճէպդ
թէրս տառցուցիր նէ մէջը պան մը չի
կար:

— Կնկտոց ամեն դին ճէպ է, աս-
մա ճէպիս մէջը դնելուս, ֆիստանիս
ճէպն եմ դրեր:

Այս միջոցին տանը դուռը դարնը-
ուեցաւ, պարոն Համբիկ պատուհա-
նէն նայելով մօրն ըսաւ:

— Մայրիկ գօգօնա Լօքսին է, քէօ-
չէյէն չուանը քաչէ:

— Վույ կէնճ, ուղուրլու սահտի ե-
կար:

— Գալի մէրասաս, նասունսուն է-
յիսի սթօսպիթի ծանիւմ սըքըլմիս,

խայտէ տէտուժ Տըռնտիկ տուտույա կիթմիսիմ:

— Հօշ կէլտին սէֆա կէլտին, պէնտէ պէօյիւք պիր սէվինճ իչինտէ իտիմ, գատէմ իւտտինէ գատէմ կէթիրտին:

— Գալէ պատէմ կէթիրմէտի, պէնիմ անիւսիօ էօլմիւս բօլի խօլօսկաւ սաքէ տէտիմ տիսարը տուսէյիմ:

— Գա վալի, կօլօշկան սակքէրէ տէ կէնճը տողէ ելեր, էյ պաշըն սաղ օլտուն, պիզիմ տէ կէչէն սէնէ իւշ թափուղըլա պիր խօրօղունուղ չիչէք օլտուլար տա տէօրտիւ պիրտէն կէպէրտիյէր: Համբիկ սա խաղուէին ճէզուէն կրակը քշէր տէ գօգօնա Լօքսիյին խախուէ մը եփէինք:

— Գալէ տունտուժու, ցօք իցմիսիմ էֆիսարիսթօ:

— Էյ նէ օլուր, գահվէ տիր պիր տահա իչ, գա պու կիւն պաշըմա կէլէնլէրի սանա պիր պիր նախլէմ տէ մտիկ քրէ:

— Աշնամատի նէ սէօվլէրսի:

— Տուն ալ կէնճ աղէկ Ըռինտես լախըրտը չես հասկնար. կէչէն կիւն սանա կէլտիմ պիր իւրես նազլ էթտիմ եա:

— Ա պու բէթինօղ քէ սանա իսիւրմիշ:

— Հէմէն բաթինօղդ ունենաս հէ իշտէ օ, սէնտէն սօղրամա գալգաթմ Ալէմչահա կիթտիմ նազլ իթտիմ իսէ հէմէն էվէ գօշ տէտի չըմէնտուրա ասան չըքմը, գա պէնտէ էվէ գօշայըմ Համբիկիմի ալայըմ, չըմէնտուրայըտա մանտիլիմին իչինէ ծրար էտէյիմ:

— Ձարար եաթտի... գալէ բիւս ձասի տուսմուս:

— Տիւշմէմիշ ֆիստանըմըն ծալքընտա գալմըշ. էյ հաշան էվէ կիթտիմ տէ ֆիստանըմ չըքարըրիքէն եէրէ գիւթ տէյի պիր շէյ տիւշմէսին, գա պաղայըմ քի չըմէնտուրանըն չըգընը:

— Գունտուրասի չըքմիս...

— Եօք գալօշու բառալանմը, չիմտի գունտուրա լաղըրտըք էտէն վալ, չըմէնտուրա գէհատըմը տիւշիւրտիւմ տէյի պէլլէյօրուտում, էվէ կէլտիմ իսէ ֆիստանըմըն իչինտէն պուլտում:

— Հա՛, սիմտի աշնամիսիմ, գալէ գաղօմիրա կէօղիւն այմիս:

Վերջապէս այս բաբիլոնական խօ-

սակցութիւնը մինչև իրիկուն շարունակելէ յետոյ գօգօնա Լօքսին մեկնեցաւ և Ըռնտիկ տուտուն երկաթիւղույ բաժնեթուղթը գտնելով համոզուեցաւ թէ տեսած երազը կատարուած է:

ՍՈՒԱՐԷ ՂԱՅԼԵՍԻ

(Կէչէն Նիւտէրէն)

— Պագասանա Բօլ, իքի գարբուղ պիր գօլթուղա սըղմաղ, պագ իշտէ պէօյլէ եաղնըչ պասարսըն:

— Աման... ինանըսանըչ սըգըլընօրում, էթրաֆտա նէ օլուեօրա պագաճաղընա եանընտան գօշ օյնատը օնա տիգգաթ էթ:

— Հիտտէթլէնմէյին մատմաղէլ, պէնտէնիզ գիւմ նէ օյնայօրուն բէքալէա ֆարքընտայըմ:

— Նէ՛ մինասիպէթսիզ լաղըրտըլար օլույօր պու աղչամ:

— Աման բարթի պիր պիթէ իտի դէրէ ֆէնա սօյ սըգըլըյօրում:

— Իստէրսէնիզ պըրաքալըմքէհատը:

— Գարու տըր, Վիշթէ Յակոբ աղալար կէլտի:

Պու հավատիսին իւսթիւնէ գէհատ օյունու մէքս օլունտու վէ մատմաղէլ էֆիմի պու արա վագըթ պուլարաք եազալ սէսլէ միւսիւ Բօլա խիթապէն, լանսիյէ օյնարաք պէնտէն պաշկասընա անկաթէ օլմաեաճագսըն տէտի: Միսաֆիրլէր գահվէլէրինի իշտիքտէն սօնրա եէնիտէն միւսահիպէթէ պաշլատըլար:

Գաթիք տուտու Մարտիկ աղալար էվտէն չըքմըչլա՛ր մը:

— Կէչէն կիւն օղլու Բիէռ պիզէ կէլմիշ իտի, աէյօրքի պիլատէրի Անթուան տա ֆամիլեասըյյա Բարիգտէն կէլմիշ, էվ ուֆագ կէլտիլինտէն պաշկա էվ թուլթմուշլար:

— Տէրսին ամա գըզգարտաշ, Գաթիկ տուտունուն հալի տէ բէք միւշքիւլ տէրտ տիր. պու սէքիզ թանէ եէթիշմիշ գըզ էվլատ տըր պունլարըն հէր ումուրունը այըք այըք տիւշիւնէ՛ճէք հէր շէյլէրինէ եիւրէք թիւքէտէճէք, էյ տէմէ եանի չըլտըրըրմ:

— Էվլատ սահիպի օլմագ պու ասիրտէ բէք կիւճ շէյ օլտու, իլլէ գըզ

էվլատը օլանա հէմէն նէ տէյիմ, պիր ուճուտա պէնիմ պաշըմտա տըր:

— Բուբուլ իչին էօյլէ պիր լագըրտը վար տէտին, պիր հապէր չըգմատը:

— Էյի պիր ատամ չըգտը իստէտի, պիզ տէ բէք էյի տէտիք ամա նէ՛ պիլէյիմ գըզգարտաշ պիր հապէր չըքմատը տահա:

— Պէօյլէ շէյին եագասընը պօշ պըրաքմայա կէլմէզ, կէօղ գուլաք օլմալը, լագըրտը իչիմիլտէ գալսըն ամա մատմաղէլ Բուբուլիկ զաննըմա ՁՅի պուլտու:

— Էյ տահա օ գատարըք եօգըսա տա բէքտէ օնտան էքսիք տէյիլ:

— Մատմաղէլլէր գառէմիզ թամա օլտու իստէրսէնիզ պիր Լանսիյէ եաբալըմ:

— Պաթիստ բիյանօյը չալսըն:

— Պէն էօյլէ շէյ եաբամամ:

— Սէն չալմագսան նա՛սըլ օյնալըմ, պու գատար մատմաղէլլէրին հիշ հաթըրը եօ՛ք մու:

— Հաթըրընըչ պաշ իւսթիւնէ ամա պու պէնտէնիզ բէք պէօյիւք պիր հագսըլըք տըր, սիզ էյլէնէսինիզ պէնտէնիզ եօրուլայըմ:

— Էզիլմէ պաթիսթ բիյանօնուն էօնիւնէ կէչ պագալըմ:

Միւսիւ Պաթիսթ Մատմաղէլ էֆիմիյէ գարըլ կէլէմէյէրէք Լանսիյէ պաշլանտը վէ պիրինճի բարթիտէ քիմքիմին իլէ կիզլի մուարէֆէտէ պուլունմագտա տըր տէյի շէօյլէ պիր թէ՛ճէսսիւլէ բէք գօլայ քէշֆ օլունապիլտիկիւնտէն, մատմաղէլ էֆիմի իլէ միւսիւ Բօլուն Լանսիյէ օյունունտա պաշկա պիր իշլէրի տահա վար օլտուղու աշիքեար օլտու: Մատմաղէլ էֆիմիին տուտուսը, զաեթ գուրնաղ պիր գատըն օլտուղունտան, եօլտան կէլէն հալտէն անլար ֆէհվասընճա, գըզընըն հալլէրինի կէօրիւպ, հէր նէ գատար հիտտէթ տուլմագտա իտի իսէ տէ ապլա պէլլի էթմէյէրէք միսաֆիրլէրին տաղըլմասընա մունթաղըր օլտու. աղասը Պողոս աղա իսէ սէտիլին պիր քէօշէսինտէ բիյանօ վէ Լանսիյէնին բաթըրտըլարընա գուլագ պիլէ ասամաբագ ֆիթուրսըզճա խըքլամագտա իտի, պու արա Լանսիյէ պիթմիշ վէ բիյանօնուն սէսի տալիթթապիլթիլլէ գէսիլտիկիւնտէն, պի-

զիմ Պողոս աղանըն խորամասը սէսի
հալընը մէյտանտա քալորընտան ,
էվին գատընը օ վագըթ այլըլպ :

— Աման ճանըմ պիզիմ Պողոս աղա
կէնէ ույգուեա տալմըշ . . . Պողոս
աղա Պողոս աղա :

— Հա՛հ , նէ՛ վար . . . :

— Գալգ ճանըմ նէ այլպ շէյ տիր
պու էթտիկին , հայտէ գալգ :

— Գալգայորում հա՛հ . . . խը՛ն՛ն :

— Նէյէ ելուրէյինի թիւքէտիրսին
Պիրիճիք տուտու գաթը արթըգ վա-
գըթ տա կէլտի հէր քէշին ույգուտու
կէլմէեէ պաշլատը :

— Նիշին պու գատար աճէլէ է-
տէյորսունուղ տահա էրքէն տիր :

— Եօգ նասըլ էրքէն տիր սահաթ
եէտիեէ կէլտի , աղալար սապահլարը
էրքէն իշէ կիտէեօրլար , օնլարա տա
կիւճ օլուեօր , սիդտէ պիզէ պուեու-
րուն կիպի լագըրտըլար պիթտիքտէն
սօնրա միսափիրլէր կիտէր կիթմէզ Պի-
րիճիք տուտու գըզընա խիթապէն :

— Էֆիմի պիր ազ օտամա կէլտէ-
նէ :

— Կիտէյիմ պօթինիմ չըգարա-
րայըմ կէլիրիմ տուտու , գէրէ աղըր-
սընտան էօլտիմ արթըք :

— Բօլըլա սէնին հալին օ նէ՛ հալ
ըտը պու ագշամ :

— Նէ հալ ըտը քի տուտու պիւ-
մէեօրում :

— Հէրքէշի էշէք եէրինէ գօյմա ,
միսափիրլէրտէ՛ն տէ ութանմատըն ,
էյի քի աղապան ույգուտայըտը եա-
նի տույմասըն միւճէրէթ ճանընը ա-
լըր :

— Հիշ պիր շէյ տէ եաբամազ .
էվլէթ Փօլու սէվէրիմ , պանա քիմսէ
գարըլամազ , էվտէ գալըլ մարապետ
օլմաեա նիեէթիմ եօգ տղնատըն :

Պագ պաշլամ կէլէնէ , պիր տահա
թէօպէլէր թէօպէսի քի պէնտէ սէնի
եա պիր սուարէեէ կէօթիւրէյիմ , եա
պիր սուարէ վէրէյիմ տիյէրէք գը-
զընը օտաորնա սավար :

ԳՈՒՄԱՐ

Պիր իքի սէնէ ագտէմ գումար օ-
յունու պաշլընա Պէյօղլունտա՝ օյնան-
մասը աղալմըշ իտի իսէ տէ , պիր վա-
գըթտան պէրի շու մուզիր օյուն եէ-
նիտէն խայըլ կէօթէրմէեէ պաշլատը :

Պէյօղլուն վէ Գալաթա , Ստանպօ-
լուն ատէթա պիրէր Մօնթէ Գարլօ-
սու օլմուշ տըրլար . նիշէ ճիւհալէա
ճէպլէրինտէքի լիրալարընը պիր թա-
գըմ գումարխանէլէրտէ գայպ էթմէք-
տէ՝ եախօտ տահա տօղրուտու սօյուլ-
մագտա տըրլար . հաթտա Ստանպօ-
լուն գումար օյունու լիսթասընտա պու-
սէնէ պիր օյուն իսմի տահա իլավէ օ-
լունտու . մէսէլա՝ էսկիտէն օյնանան
օյունլար , Բօլէթ , Ֆարաօն , Պագա-
րա , Լանսընէ վէ սայիրէտէն իպարէթ
խտի , պու սէնէ իսէ պիր տէ Թրանթ
է Գառանթ իլավէ էթտիլէր քի , Մօն-
թէ Գարլօտա պու երքըճը օյուն սէ-
պէպլնտէն սէնէվի ագալլի 100-150
քիշի նէֆսլէրինէ սույի գաստ էթմէք-
տէ տիրլէր :

Մագսատըմըզ մահալի հիւրիւմէ-
թինին նագարը տըգգաթընը՝ իշպու
գումարխանէլէր իւզէրինէ ճէլպ իթ-
մէք տէյիլ տիր . զաթէն Փօլիս՝ գու-
մարխանէլէրի պասմաքտա վէ գումար
պաղլարը տէրտէսթ իթմէկէ դայրէ-
թի տիրիլ պուեուրմաեօր իսէ տէ ,
քիմսէնին պուրնու գանամաեաճաք
պիր էյլէնճէնին մէնինէ տէ զիյատէ
շիտտէթ կէօթէրմէք մինասիպէթ ա-
լամաեաճաղընտան , նասիհաթ եօլու
հագիմ թէտպիրլէրլէ իշալլահ եաղա
տօղրու շու գումար օյունու թէքմիլ
քալըմազսա պիլէ , ումարըլքի խա-
հիշ կէշէրտէ պիր մըքտար գումար-
խանէլէր գաբանըր :

Էվլէի կէճէ էրմէնի միլլէթինտէն
իքի էկինիլ Բօլիցաճըլար պէրայի թէ-
ֆէրիւճ Պէյօղլունա կիթտիլէր , պիր
իքի Գահվէ Շանթանլարը տօլաշտըգ-
տան սօղրա պիրի տիկէրինէ տէտի :

— Էֆէնտըմ շըտտակնօր կուզէս
իսէ , աա ախշիննեօրն պօռչուտըն
ճիպ տարտակ բաներին , իշ տի ընի
թախում մի սօյթարիննեօր հայէ ու
հայէ :

— Շուրութոմի կու խորըգէս ըմ-
մա , պախշա իշ տընինք , շէլէլէնկ մէ-
լէլէնկ բաներ մի անինք ու քընշիյ մը
էյլէնմիշ կու ընինք :

— Փուսա տեղս աուն մի կայ ուր
ճուրօ կու խաղան , ծառայականիս
էֆքեարը օր կու հարցունես իսէ նը
ֆէօն հէմ բարովէյլէնմիշ կու ընինք ,
հէմ Աստուած պէտականս ուզէ իսէ

նը քանի մի վոսկի ալ վայ տիշ քերա-
սի կառնէանք :

— Էտ ճուրօ ըսածդ ի՞նչ պիշիմտեղ
է ուր :

— Էֆէնտըմ օյին մի է , բէշթախ-
տա կու նմանի , սնտուկ մի ուր մէջ
տեղն կրոր միոր բան մի կու գառնայ ,
մասային վրայ էլ թուղթ մի կայ ուր
վրան թախում մի մօմէրօնեօր զայտ
եղած է :

— Ծառայականս միւհաղա կանիմ
ուր էտ սնտուկին զայտ տէֆթէրին
տի ընի էն մօմէրօնեօր :

— Իշ մինասիպէթ էֆէնտըմ , հը-
մայէկս էն մօմէրօնեօրն մէկուն վրայ
շէյրէյ մի կու գնիս , բէշ թահթայի
մէջի կլորն կու գարձնէ ու խոշորկէկ
հապի պէս բան մի կոլրտկէ ու սնտու-
կին խափախը կու դոցէ ու մէջի կըռ-
կուկը խիթամ գտնելուն պէս խա-
փան կու բանայ . էյէր ուր էն օլը-
տըկած հապը կոխած մօմէրօնեօր թէ-
սատիւֆ ըրեր է իսէնը , քոանուշօրս
շէյրէկ կու վաստկիս :

— Էյ աա հապը , կոխած մօմէրօն
չը վաստկի իսէ նը :

— Էն քէրթէյին հապը կու կըլլիս
շէյրէկն կու կալլէ :

— Քսանուշօրս շէյրէկ տի տաս :

— Ձէ էֆէնտըմ կոխած մէկ շէյ-
րէկըդ տի աունէ :

— Ատի գէլէքիր բան մի է , ծա-
ռայականիս էֆքեարը օր հարցնես ի-
սէ նը , շտտակ ելնենք աա տեղն եր-
թանք , զէօրէ մէկ տի աունէ , քսանու-
շօրս տիտայ էֆէնտըմ :

(Մապարէ)

ԲԱՐԻՍ ՖԱՃԻԱԼԱՐԸ

ԲՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵԲԷՆ

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ

ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԵՐԵԱՆ

Թօլայեան էֆէնտինին թէրճիւմէ
իյլէտիկի իշ պու ճալիպ բօմանըն ի-
քինճի ճիլտի նէշը օլունմուշտուր :

Իշ պու բօման և ճիլտ օլուպ , մահ
պէ մահ ճէր սահիֆէտէն իպարէթ 16
նիւսիսէ նէշը օլունմաղա իքմալ իտի-
լէճէք տիր :

Մէթուպ վէ սայիրէ իշին , ըՍ-
թանպօլտա , Եէնի ճամի Չիշէք բա-
ղարընտա Պիպէրեան մաթպասընա
միւրաճաթ օլունմասը իլան օլունուր :

Սապրդ Մամուլ զազէթաւորնն սա-
հիպ վէ նաչիլի Այվաղեան Գէորգ Է-
ֆէնտի պու տէֆա Գալաթատա Իբսի
խանընտա պիր տէպպօ աչմշչ օլուպ,
Միտիլի ատաւորնն մահսուլը սաֆիսի
օլմագ իւզրէ էն ալէա ճընս զէթին
եաղը վէ նէվ պէ նէվ Պօհճա Ատաւը
շարապլարը վէ սապուլն վէ իզմիր մաս-
տիգասը, զայէթ էհվէն ֆիեթթ իւլէ
ֆիրուստ իթմէքտէ տիր:

Իշպու տէպպօյա միւրաճաթա
բաղպէթ իտէճէք զէվաթըն հէր հալ-
տէ մէմնուլն օլաճաքլարը պի իշթիպահ
տըր: Տաշրալար իչին սըբարըշ գա-
պուլ օլունուր:

ՏՕՔԹԵՕՐ ՊԱՍԵԱՆ

Տէօքթէօն Պասեան մանկաբարձութեան
արուեստին և կանանց ու աղայոց վերա-
բերեալ հիւանդութեանց իբրև մասնագէտ
իւր ուսումը կատարելագործած է ի Վլն-
նա, ի Բարիկ և ի Լոնտոն 18 տարուան
գործառնութեամբ:

Տէօքթէօն Պասեան ձրիարար կը դար-

մանէ աղքատներն իւր տան մէջ իւսկիւտար
Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ փողոց թիւ 3 ամեն ուր-
բաթ եւ կիրակի օրերը միջօրէին մինչեւ
իրիկուն:

Ի դիւրութիւն իւր յաճախորդաց ամեն
երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերն
սիրտի դոնուի ի Պոլիս կամուրջի գլխին
Վ. Ծաննիի դեղարանը, ի Մահմուտ փա-
շա Գ. Գարամաճեանի դեղարանն և կէտիկ
փաշա կեդրոնական դեղարանն:

ՏՕՔԹԵՕՐ

ՄԱՏԱՄ ՊԱՍԵԱՆ

Բժշկուհի և մանկաբարձ (լավօրէիտ)
որ երկար տարիներէ յետէ մանկաբարձա-
կան ճիւղը գիտական և փորձեական տե-
սակետով կատարելագործած է: Պիտի գու-
նուի երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ
օրերը կէս օրէն վերջը Կ. Պոլիս, կամուրջին
դէմ Վ. Ծաննիի դեղարանը, Մահմուտ փա-
շա Գ. Գարամաճեանի դեղարանը և կէ-
տիկ փաշա կեդրոնական դեղարանը, ինչ-
պէս նաև իւր առնել որ է իւսկիւտար Ս.
Խաչ եկեղեցւոյ փողոցը թիւ 3:

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

Թօլաեան էֆէնտինին թերճիմէ
լիթաիկի Հայտուտ Գարը նամ շաեանը
դրաաթ բօման պու տէֆա իքի ճիւտ
օլարագ խիթամ պուլմուշ սուր: Իշ-
պու զաեթթ ճալիպ բօմանըն միւնտէ-
րիճաթընտա պիրինճի Նաբօլէնն թա-
րիթինտէն բէք շօգ. ֆըրալարը հա-
քըվիուպ, 1056 սահիֆէտէն իպարէթ
վէ գըթասը տախի պիւլիւք օլտուղու
հալտէ մէքըիւր շաեանը միւթալէա
քիթապը օգուճաղա արղու իտէնլէրէ
ֆիյաթճա զաեթթ էհվէնլիթ օլմագ
իւզրէ թէքմիլինի 30 ղրուշա սաթ-
մագտա տըր:

Մէքըիւր քիթապտան ալմագ իս-
տէնլէր թագսիմ ճատտէսինտէ Մէճ-
մուա զազէթասը մաթպաաղընա պիւ-
տիրմէլէրի վէ եալիստ զազէթա միւ-
վէզըիլէրինէ խապէր վիրմէլէրի իլան
օլունուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՃԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԵ ԼՐԱԳՐՈՅ

— 172 —

— Անկարելի է, կինս պիտի տանիմ հօ-
րըս ներկայացնել որ ինանսի, Փարիզի մէջ եր-
կու օր միայն պիտի մնամ մի քանի այցելու-
թիւններու համար:

— Ինչպէս ամուսնացա՞ր:

— Այո, Հայ աղջկան մը հետ, որ Պոլիս
դոնուած պահուս կեանքս վերկեց:

— Չըսե՞ս ուրեմն որ Պոլիս ամաղոններու
մայրաքաղաքն է, պէտք է անմիջապէս բանակ
մը կազմել այդ քաղքին օրիորդներէն. մանա-
ւանդ իտալիոյ համար որ գործերն հետզհե-
տէ կը վատթարանան:

— Օրերիդ իմ Լուի, կը դուշակեմ որ
դու մեծ զօրապետ մը պիտի ըլլաս. կարելի է
Ֆրանսայի մարաշախտ ալ ըլլաս, սակայն եէնի-
ջէրիններու տեղակալ երբեք չը պիտի ըլլաս,
որոնք գիշեր ատեն ութ զինեալ կատաղիներ
վրադ կիլիան գքեզ յօշօտելու, ինչպէս ըրին
ինձ և որ բարի Աստուծոյ մի հրեշտակը՝ հա-
յու մը օրիորդ, զիս իւր տունը առնելով վէր-
քըս պատեց և ըստ տոքթէօր Կիւլեանի խոս-
տովանութեան. կը ճանչնաս Կիւլեանը:

— Անշուշտ...

— Ըստ իւր խոստովանութեան զիս ան-
վրիպելի մահուանէ մը փրկեց, չեմ գիտեր ինչ
սպեղանիով մը՝ որուն բաղադրութեան գաղտ-
նիքը իւր հայրը միայն գիտէր:

— 169 —

այս նամակը կարդալով և խորհուրդ տուաւ
Արդիւրին որ հօրը վերջին կամքը կատարէ.
ուստի որոշուեցաւ որ Փարիզ պիտի երթային
և վեց ամիս անդ կենալէ յետոյ պիտի դառ-
նային Մուրատճայի քով:

Ֆրանսական թղթատար նաւը նոյն շաբ-
թուն ճամբայ պիտի ելնէր Մարսիլեայ երթա-
լու. բայց այն ժամանակ Ֆրանսացիք Անկիլա-
ցոց հետ պատերազմի մէջ ըլլալուն, վտան-
գաւոր էր Ֆրանսայի դրօշ պարզող նաւով մը
ճամբորդել, ուստի որոշեցին Սպանիական նաւ
մը վարձել, որ այն ժամանակ դեռ և ոչ մէկ
տէրութեան հետ պատերազմի մէջ էր:

Այս ճամբորդութեան համար ամեն ինչ
պատրաստուելով Մայիս ամսոյ մէջ պայծառ
առաւօտ մը Եւփիմէ և Արդիւր հրաժեշտ
տուին Մուրատճային և կոմսին խոստանալով
որ որչափ կարելի է շուտ վերադառնան Պո-
լիս: Եւփիմէ վերջին հրաժեշտին արտասուե-
լով հօրը բաղկացը մէջ նետուեցաւ, Մուրատ-
ճա Եւփիմէի ճակատը կը համբուրէր արտաս-
ուելով:

Վերջապէս Եւփիմէ բաժնուեցաւ հօրմէն և
վերջին հրաժեշտի ողջոյնը տալէ յետոյ Ար-
դիւրի և տոքթէօր Կիւլեանի ընկերակցու-
թեամբ դեսպանատունէն մեկնեցան:

Ամիս մը նաւարկելէ յետոյ, ողջամբ Մար-

ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ՊԻՐԱՏԵՐԼԵՐ

Տ Է Պ Պ Օ

26 Սրբանուգոստ, Եկեղի Ճամբակ 26

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻՒՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ ՔԷՕՔՐԻԼ ԲԱՐՉԸՆՆՈՒՄ — 77

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱՍ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕՂՈՒ — 168

Մէջքիւր Էրդախանէ վէ սրէչար տիւքքեանլարնտա միւթէատտիտ վէ էնվայի թէրքիւթը քիմեկվիյէ վէ էնդա վէ մուսլէմաթ վէ ալէա թը ճերրահիյէ, վէ ալէա ճինս լասթիք իւէ չէլիքտէն մամուռլ ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղար, վէ Ֆրանսիզ վէ Նիկիլիզ էնդարը, սոլթաթօնուն էն ալէա ճինսի, Եէրլի վէ էնէպի մաստէն սուլարը, Փօթօլըաֆճըլար իչիւն թէրքիւթը քիմեկվիյէ, Պրտօ շարապարը, Գօնեաթար, էնվաթ իչիլիւր, Գօգուլու սապուլա, Նէֆիս բուտրա, օ տը Գօլօնեք, սաչ սուլարը, տիւզկիւնլիքլէր, վէ ըսրէչարլար իւէ քիմեախանէլէրէ մախսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու էտէվաթ մվճուտ օլուպ, թօրտան վէ բէրաքէնաէ ֆիրուխթ օլունուր: Քէզալիք մէջքիւր տիւքքեանլարտա մուսլէնի թըպլիյէ տախի իճրա օլունուպ, պունա մախսուս օտալար վար տրր:

Պէյօղլու Էրդախանէսի կէճլէր աչըգ տըր

Ձէյլ. — Պիլճիլիէ էնդա վէ էմթաամրզըն էն ալս ճինստէն օլունու զունու վէ բէք էնվէն ֆիյաթլա սաթըլտըղըն Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ բաղվէթլու էնալիյէ իլան ու պէյան իտէրիզ

— 170 —

սիլեա հասան ուր Արդիւր անմիջապէս երկու նամակ գրեց մին Մուրատճայի, միւսը Նանսի իւր հօրը դղեակը ուր կը բնակէր հայրը առանձնացած, որուն մէջ կիմացներ իւրեանց Մարսիլեա հասած ըլլալն և հետեւեալ օրն անմիջապէս ճամբայ ելնելիքնին:

Արդիւրին սպասաւորը ծերունին Սիմոն՝ ճամբու պայուսակներն նաւէն Մարսիլիոյ առաջին կարգի պանդոկներէ մին փոխադրեց, կը փափաքէր որ Եւփիմէն հիացնէ իւր հայրենեաց պերճութեանց եւ գեղեցկութեանց վրայ:

— Ինչպէս տիրուհիդ իմ, կըսէր բարափներն ու ծառուղիները ցոյց տալով, Պօլսոյ ծամածուռ փողոցներու կը նմանին:

— Բարեկամդ իմ յիրտի չքեղ են, բայց գեղեցիկ չեն, որ կողմն որ նայիմ Պօլսոյ բընական գեղեցկութիւնը չեմ տեսներ:

Եւ ահա կը զայրանար Սիմոն, բայց առանց յայտնելու իւր զայրոյթը:

Հետեւեալ առաւօտուն Մարսիլեայէն մեկնեցան դէպի Փարիզ ուր Արդիւր մի քանի զինուորակցացը ալցելութիւն պիտի տար. անդ հասնելուն նախ և առաջ Ծօսէ-Տանթէն փողոցն անշուք տուն մը այցելութեան դնաց ուր կը բնակէր երիտասարդ սպայ մը որ թնդանօ թաճագաց փոխ տեղակալի աստիճանն ունէր,

ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՃԱՆՖԷՍՏԻ ՄԱՂԱՋԱՍԸ

Իսթանպուլտա չարշուի քէպիրտէ Սանտալ-պէտէսթէն սօգաղը Ն. 7

Իշպու մաղաղատա, հէր նէվ նէֆիս իրէքլի եանի սիեահ կրօն սաթէն տը լիօն, օթօման, արմիւ, ֆայլ ֆրանսէ, չիչէքլի տամասէ, սաթրանճըլ գատիֆէ վէ սայիր բէնկլի դումաշլար պուլունուր:

Թալիպ օլան ֆամիլեալաւըն միւրաճաթլարնտա, կէրէք գումաշլարըն նէֆասէթի վէ կէրէք էնվէնիէթի ճիհէթիլէ խօշնուտ օլաճագլարը խասսէթէն պէեան օլընըր:

— 171 —

բարձր ճակատով, սուր նայուածքով և նուրբ բերանով եւ որ այս միջոցին սեղանի մը վրայ սփռուած մեծ քարտէսի մը վրայ հակեր խորին ուշադրութեամբ կը դիտէր:

Դուռը բացուելով Արդիւր ներս մըտաւ. մեր սպան դեռ իւր խոր մտածութեան մէջ էր:

— Էհ սիրելիդ իմ Լուի, բարի լոյս, միշտ յատակագիծերով կը բաղիս:

— Ոհ դու ես սիրելիդ իմ Դերկոմս, երբ եկար Կոստանդնուպօլսէն:

— Բայց հիմա եկայ և անմիջապէս քեզ տեսնել աճապարեցի:

— Եւ աղէկ ըրիր, գիտե՞ս որ Թուլոնցիք իրենց դռներն Անգլիացոց բացին, այնպէս որ Թուլոն այժմ անդրծովեանց ձեռքն է:

— Ահ չը գիտէի այդ, և ինչ կը խորհի հասարակապետութիւնը:

— Կը խորհի ետ առնուլ առանց յաջողելու. երբ եկար, Թուլոնի պաշարման յատակագիծ մը յօրինելու զբաղած էի. որ պատրաստելէ յետոյ հանրապետութեան պիտի մատուցանեմ ի գործադրութիւն. տասն հինգ օր չանցած Անգլիացիները ծովը պիտի թափեմ, եթէ սակայն յատակագիծս ընդունուի կուզե՞ս պաշտօն մը Թուլոնի բանակին մէջ, միատեղ եկուր: